Wien

St. 35. V Gorici, 31. avgusta 1877 Tečaj VII.

„Soča“ izhaja vsak četvrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četvrt leta . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „*poslanicah*“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za veče črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizo „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj so blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenec v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Zapisnik občnega zbora

narod. polit. društva „Sloga“, dne 24. avg. 1877.

Zbralo se je nad 50 društvenikov, ki so zborovali pod predsedništvom gosp. V. Dolenc-a; zapisoval je gosp. prof. Kuralt.

Predsednik je v govoru poudarjal posebno potrebo, da smo res složni, da vsi kot sinovi ene matere delamo vstrajno in požrtovalno za narodne pravice, toliko bolj, ker so prav sedaj silno važni časi za vse slovanstvo.

Potem prebere gospod tajnik poročilo o delovanju društvenega odbora, iz kterega je razvidno, da je imel odbor dovolj posla posebno v jeseni ob času volitev za deželni zbor; tudi občni zbor (meseca marcija) pri Rebku bil je jako dobro obiskovan in vse peticije velevažne za blagostanje naše dežele, sklenjene v onem občnem zboru, podale so se v rešitev sl. deželnemu zboru, ki jih je sprejel in izvršitev vseh vlog izročil deželnemu odboru. S tem je torej dokazano, da je bilo odboru mar za narodno-politična in materijalna vprašanja, kar more gotovo koristiti našej deželi.

Poročilo denarničarjevo ima rešiti novi društveni odbor.

Predsednik se zahvaljuje za mu vedno dokazano zaupanje ter se poslovi od društva, kteremu obeča vedno biti zvest prijatelj, akopram ga njegov poklic bode vezal na Trst. Potem vabi društvenike, da izvolé nov odbor.

Za skrutinatorje se izberó gg. Fr. Krševani, Bajc in Kurait. Voljen je bil za predsednika g. Fr. Povše, deželni poslanec, za odbornike pa:

Dr. Jos. Gabrievčič, profesor bogoslovja v Gorici; Fr. Vidic, mestni kaplan v Gorici; Dr. A. R. Rojic, posestnik v Gorici; Andrej Kocijančič, deželni poslanec v Podgori; Josip Nanut, posestnik v Štandrežu; Franc Leban, veleposestnik v Črnicah; Josip Faganel, deželni poslanec v Ostku; Josip Mašera, župnik v Štmauru; Ignacij Gruntar, notar, kandidat v Gorici.

Namestniki so sledeči gospodje:

A. Hvalica, vikar v Dreženci; Aug. Casagrande, veleposestnik v Ajdovščini; J. Urbančič, župan v Volčah; Jos. Šinigoj, župan v Dornbergu; Franc Peršič, posestnik v Prvačini.

Novo izvoljeni predsednik se zahvaljuje za zaupanje, ktero so mu društveniki soglasno izrazili, obeta skrbeti za to, da opraviči njemu podeljeno zaupanje, ter prosi, naj vsi društveniki rés složno sodelujejo, da se obistni ime našega mladega društva.

K 4. točki dnevnega reda poprime besedo gosp. V. Dolenec in predlaga, naj denašnji občni zbor sklene resolucijo, v kterej izreka svojo popolno somišljenje z resolucijo, ktero so sprejeli bratje Hrvati na taboru v Zagrebu, kder se je več tisoč jugoslovanskih bratov zbralo, kateri so javno izrazili svoje sočutje do usmiljenja vrednih bratov, ki še zdihujejo pod ljutim turškim sovragom in njegovim neznosljivim jarmom, koji se baš s podporo ruskega orožja konečno rešijo. Skupščina navdušeno sprejme g. Dolenca predlog in po predlogu gosp. prof. Kuralta se sklene, brzojaviti uredništvu „Obzora“ sprejeto resolucijo. To se je takoj zgodilo in oddal se je sledeči telegram: „Denašnji občni zbor slov. narodno polit. društva „Sloga“ v Gorici izreka popolno somišljenje z resolucijo sprejeto na taboru v Zagrebu gledé orijentalnega vprašanja. Bog daj, da se konečno rešijo izpod turškega jarma naši vbogi jugoslovanski bratje ob Balkanu.“

Prav tako se sprejme gosp. Dr. Rojcev predlog, naj se pri vsakej priliki, ko bo kak tabor gledé orijentalnega vprašanja, bodisi na Slovenskem, bodisi na Hrvaškem, pošlje en društvenik, ki ima na taboru javno izraziti sočutje in somišljenje našega društva, ali da vsaj predsednik brzojavi taboru pozdrav in izraz enakomišljenosti G. Dolenec stavi predlog, naj društvo osnuje tabor na Goriškem, ki bi imel sklepati o resoluciji, kakoršno so nameravali sprejeti na taboru pri Ljubljani, in naj odbor vse za sklicanje tabora postavno potrebne korake stori; tudi ta predlog se sprejme.

Sledajic poprime besedo predsednik g. Povše, ki se v imenu društva zahvaljuje gosp. V. Dolencu za njegovo velko neutrudljivo blago delovanje na narodnem polji na Goriškem, bodisi kot skrben in iskren delevalec na literarnem polji kot lastnik lista „Soča“, bodisi v narodnih polit. društvih in čitalnicah. Zagotovljaje ga, da si je se svojim delovanjem pridobil ljubezen Goriških Slevencev in da bo njegovo rodoljubno ima vedno ostalo zabilježeno v zgodovini naroda na slov. Goriškem, mu izreka željo, naj tudi v Trstu ne zabi podpirati Goriške Slovence. Gosp. V. Dolenec se zahvaljuje društvenikom. Predsednik se zahvali za obilno vdeležitev in sklene skupščino, ki je od 2 do blizo 5. pop. trajala.

Zopet enkrat nekaj o rešenju jutrovega pitanja.

Uže v zadnjem uvodnem članku dokazali smo, da Turek nij za Evropo, ker ne razume in ne more države uravnati po principih svobode in ravnopravnosti, še manj pa razume pravilno državno gospodarstvo in da nij več mogoče, da Evropa pusti narodnosti, ki imajo v sebi vse lastnosti in pogoje k zdravemu in srečnemu razvitku, pod moriluim jarmom turškim. Evropska diplomacija je to prevažno civilizatorično zadevo le še preveč zavlekla in zmedla ter oddalila se od starih teženj in stare politike v orijentu, ki je merila na to, da se Turkom vzamó one dežele, katere so si po krivici in z roparsko silo prisvojili. Politika, katero so delale nekatere velevlasti od leta 1854 naprej in katere začetnik bil je propadli Napoleon III., nij častna za Evropo, ker nemoralna in protivna idejam sedanjega veka; zatorej pa je tudi zgubila večino privržencev in bo popolnoma podlegla. Naj se Turkofili še tako veselé turških zmag; vse te po časnikarjih pretirane turške mogočnosti ne bodo zadržale končnega propada Turške, kajti Rusija zastavila je svojo čast, da reši Slovane turškega jarma in ona se ne bode ustrašila skrajnih žrtev, da doseže svoj cilj; zraven tega pa je zdaj tudi gotovo, da Srbija stopi sopet v boj in ž njo tudi Gerška, mej tem, ko je Rumunska vojska uže prekoračila Donavo. — Zraven teh moči je treba v poštev vzeti še Crnogoro pa ustajo v Bosni, v Bulgariji in na Grškem in nedvomljiv postane izid sedanje borbe civilizacije proti barbarstvu: Turška mora propasti še v tem letu in Evropa bo morala preustrojiti ves Balkan na taki podlagi, kakoršno tirjajo sedanji časi in zatirani narodi živeči na onem polotoku.

Nastalo bode torej vprašanje, kaj postaviti namesto sedanje Turške? Po vseh sedanjih dogodkih, na podlagi narodnostnega prava in evropskega položja morale bodo velevlasti v prvi vrsti ozir jemati na uže obstoječe kolikor toliko samostalne državice, kakor so Rumunska, Srbska, Crnogorska in Grška, po tem na Avstrijo in Rusijo in slednjić na interese cele Evrope.

Omenjene državice so po naravi k temu poklicane, da po padu Turške sorodne dele dosedaj turških dežel na-se potegnejo in to tudi zaslužijo po vsakem pravu, ker v ta namen žrtujejo mnogo krvi in blagostanja.

Geografične in politične razmere dajo sklepati na sledečo razdelitev: Rumunska bi dobila celo Dobručo, ker se ji s tem zdatno pomnoži morsko obrežje, kar je važno za vsako državo, Srbija bi morala dobiti staro Srbijo in pa vso deželo okoli Niša, da se arondira proti jugu in raztegne svoje meje do prijateljske Crnegore, Crnogori naravno spada en del Hercegovine in tudi en del Albanije, s tem bi Crnagora pridobila tudi nekoliko morskega obrežja in bi postala jako aktivna državica, katere prebivalci bi se močno pečali s trgovstvom, za kar imajo velike zmožnosti.

Posebno povečala bi se Grška, kateri bi se moralo dati Epir, Tesalijo, en del Albanije pa grške otoke. Grško kraljestvo bi postalo po tem resnično vredno imena kraljestvo in nij se bati, da ne bi se Grki sopet povzdignili na višo stopnjo omike in blagostanja.

Eden glavnih faktorjev, s katerimi bo treba računiti pri razdelitvi Turčije, je naša Avstrija, ker ona ima resnično mnogo važnih interesov tam na Balkanu. Avstrijska obrtnija ima tam svoje najboljše polje in prav tako trgovina; nadalje tirja ohranitev jako važne Dalmacije, da Avstrija gospodari tudi čez one dežele, ki so za onim ozkim jezikom zemlje. Dalmatinske luke zadobile bi veliko važnost ne samo v strategičnem, ampak tudi v trgovskem obziru in Avstrija mora si zagotoviti gospodarstvo čez Adrijo; to pa bi brez srečne (ne uboge) Dalmacije postalo jako problematično. Tudi ima Avstrija stare zgodovinske pravice do Bosne in ker živi pod avstrijskim žezlom uže mnogo Jugoslovanov, je naravno, da ti Jugoslovani želé, da bi Avstrija pomnožila svojo moč na slovanskem jugu in da bi sploh na Balkanu svoj upljiv pomnožila, ne pa zgubila, kakor to želé Madjari in ustavoverci. Avstriji je v sedanjem položaju nakazana pot, katero mora hoditi, če hoče še mogočna velevlast ostati; ona si mora prisvojiti skoro vso Bosno in en del Hercegovine; proti temu ne bode ne Rusija ne kaka druga država in tudi ondotni narod ne, ker akopram nijma morda tolike simpatije za Avstrijo samo ne sebi, ima pa jih za mnoge brate v Avstriji živeče in to je tudi faktor, s katerim mora računiti Avstrija pri osvojitvi onih dežel; ona se mora vpirati na trojedno kraljestvo in ne na Madjar Orszag. Avstriji torej pripada Bosna in del Hercegovine in s tako lepim delom sme Avstrija zadovoljna biti in si v srečo šteti, da je raztegnila svoje meje brez velikih žrtev.

Naš presvitli cesar pa bi smel s ponosom reči, da je Avstrijo sopet pomnožil in blizo toliko pridobil, kolikor je v Italiji zgubil z razločkom, da nam je bilo italijansko posestvo resnično pasivno, mej tem, ko bi bile Bosna in Hercegovina pasivne v možjanih Slovanožrcev, a v istini bi bile one dežele za Avstrijo če ne precej, saj v 20. letih tako aktivne, da bi se smele šteti mej najboljše. Gotovo pa je, da bi morala v Avstriji vladati vsa drugačna narodno-gospodarska načela, nego so vladala dozdaj, ko so severne dežele vse dobile, kar so hotele, južne pa so se morale zadovoljiti z mrvicami, ki so padale od mize teh priviligiranih dežel.

Ozirati pa se nam je posebno na Rusijo kot prav za prav glavni faktor pri rešenju važnega prašanja. Rusija zasleduje pri vsem tem jako visoke in daljne cilje; njej gre v prvi vrsti za ohrabrenje slovanskega elementa in ne za razširjenje njenih mej, kajti predobro vedó ruski državniki, da slovansko prašanje je v najožji zvezi z mogočnostjo ruske države in da, kakor hitro bodo postali svobodni in srečni slovanski narodi, bode tudi Rusija postala veljiteljica Evropi. Ruska pridobitev je v prvi vrsti moralna. Vendar pa nij misliti, da bode Rusija popolnoma nesebično vojskovala se za svobodo Jugoslovanov. Čast Rusije zahteva, da si tudi ona zagotovi na Balkanu svoj upljiv. Ona ne bode sicer direktno tirjala Bulgarijo in Rumelijo za-se, pač pa bode ustvarila tam neko kraljestvo, ki bode ostalo pod ruskim upljivom; ona bode zahtevala, da se Bulgarsko kraljestvo, katero bode štelo čez 6 milijonov duš, izroči kakemu ruskemu princu, ki bode gotovo zdatno zastopal ruske in slovanske interese na Balkanu.

To bi bila torej pravilna razdelitev evropske Turčije, kakor si je drugače skoro ne more misliti državnik, ki računi z interesi narodov in ob enem tudi z interesi evropskih držav, kakor so zdaj sestavljene. Kar pa je dosedaj posebno zaviralo rešenje kristjanov iz pod turškega jarma, bilo je prašanje: kežav *) bode Carigrad. Da se dobra reč ne razbije nad takim prašanjem, nasvetovati bi bilo, da se Carigrad z Dardanelli in neko daljšo okolico vred postavi pod varstvo cele Evrope in se imenuje za ta jako važni po-

*) Izraz kežav = cegar rabijo na Roki.

merij neko posebno vlado, ki bi bila pod protekcijo cele Evrope. Carigrad moral bi postati prosta luka in promet skoz Dardanele prost za ladije vseh evropskih in neevropskih držav; sploh neutralna tla v prospeh svetovnega prometa in trgovstva.

Rešenje jutrovega pitanja se bliža in kakor vse stvari zdaj kažejo, moralo bi se to rešenje rršiti blizo tako, kakor smo tukaj omenili. Morda se kaj drugače zasuče; vendar pa je to način rešenja, skoro bi rekli, edino primeren denašnjemu položaju vse Evrope in edini način, da se odvrnejo hujše komplikacije in dolgoletni strašanski boji.

Slovanstvo pri takem rešenju ne bode trpelo škode, kar tudi ne sme.

Vojna za osvobojenje Jugoslovanov.

Evropsko bojišče.

Pred 14 dnemi smo izrazili, da ne bode dolgo časa trajalo, ko se zopet prične bojevanje na bolgarskem bojišču; sicer tačaš nismo mislili, da poprimejo Turci sami ofenzivo, ampak da Rusi zagrabijo Turke, ko hitro jim dojde dovelj pomoči iz notranje Rusije. Tega niso čakali Turci, ampak ponosni na bitko pri Plevni zagrabili so oni Ruse v Šibskem prehodu, kakor smo uže na kratkem zadnjič javili, dne 21. t. m. z jako ljutostjo in z mnogimi četami, a ruska posadka 5000 mož je celih deset napadov odvernila z odločno hrabrostjo; 22. t. m so manj silovito Turki zopet napadali, a 23. t. m. so v brezštevilnih trumah plezali proti ruskim utverjenjem in Turki bi bili dobili tverdnjavo, kakor se soglasno poroča, ko ne bi bil prišel general Radecky z 10 tisuč možmi o pravem času še na pomoč. Komaj so bile došle te pomočne čete na bojišče, zagrabile so Turke v uže pridobljenih pozicijah ter so jih z velikanskimi izgubami prepodile proti Šibski vasi. 24 t. m. so zopet prišli Turci v še mnogobrojnejšem številu, na čelu z Sulejman pašo, in so z vso serditostjo zopet napadali Ruse, pa tudi brezuspežno; 25. t. m. tudi niso še nehali napadati, vendar je bil ves njihov trud zastonj. Turkofilni listi so mej petdnevnim bojem nekolikokrat uže naznanjali vzetje Šibskega prehoda, kateri je še danes v ruski oblasti; pa ga Turki menda tudi ne dobé na ta način. Angleški list „Daily News“ pravi, da imajo Turci 50000 mož postavljenih proti Šibskemu prehodu, mej tem, ko je Rusov samih 13000 mož, vendar pa v izverstnih, uže po naravi samej močnih utverjenjih. Bog obvari, ko bi izgubili Rusi Šibski prehod, predno dojdejo pomočne čete iz Rusije! Brez dvombe bi namreč prišlo potem do velikanske bitke okoli Tirnove, Osmanbazarja in od zahodne strani, v kateri bi se morali braniti Rusi proti vsem trem vojskam pod Osmanom, Sulejmanom in Mehemedom in nevarnost bi bila za nje velika, da bi jih Turki premagali in popolnem pobili, ker je Turkov mnogo več.

Mej bojevanjem pri Šibskem prehodu čez Balkan nista tudi Osman in Mehemed Ali paša mirovala, ampak zagrabil je Osman Ruse pri Selvih, Mehemed paša pa iz Eski-Džume proti zahodu ob gornjem černem Lomu. Osman paša je bil pobit in nij potem dalje nadlegoval Rusov, a ob Lomu je bil jako srdit boj, v katerem so se morali Rusi pred turško preveliko premočjo umakniti na levi breg Loma v Jaslar; a tukaj niso Turci pustili Rusov v miru in so vzeli Rusom Jaslar, katerega so bili Rusi nazaj dobili, a so ga morali vendar končem Turkom prepustiti, ker nij bilo več mogoče ustavljati se mnogo, mnogo številnejšim Turkom, kateri so kakor besni Ruse napadali. Rusi so umaknili se eno miljo daleč proti severu in se utvrdili v Sultankiöju in Papaskiöju na levem bregu gornjega Loma.

Iz Rumunije, od kodar so gledé vdeleženja v rusko-turškem boju vsakoverstne vesti prihajale, naznanja se, da je pri Korabiji jedna brigada pešcev prestopila Donavo; 6000 Turkov iz Vidina je bilo prišlo prepozno, da bi bili Rumuncem prehod zaprečili. V Turnu-Mugureliju prešli so Donavo trije rumunski polki konjikov. S tem je torej jasno povedano, da se Rumunija dejansko vdeleži rusko-turške vojne.

Iz Černegore se ne poroča nič važnega. Turci pravijo, da so bili poskusili Černogorci zagrabiti Podgorico, da so pa bili pobiti. Naši čitatelji uže vedó, koliko je verovati turškim lažém.

V Kandiji se je začela ustaja; vse turško prebivalstvo tega otoka pobeguje v utvrdjena mesta, kristijani pa v gore. Zagrabili so se tudi uže Turci in kristijani v dveh krajih in bili so Turci pobiti.

Azijatsko bojišče.

Iz Azije se rés poroča o bojih, kakor smo pričakovali. Ob celej obali Černega morja v mali Aziji so bili večji ali manjši boji, o katerih se pa natančnejšega ničesa ne vé. Pri Batumu, poročajo Turki, je nekda Derviš paša zagrabil Ruse in jih prepodil iz Kusubana ter jih pobil; Muktar paša, poveljnik pri Karsu in znani lažnik o lanskih černogorskih bojih, javlja, da je pobil Ruse pod poveljstvom Loris-Melikova pri Kurukdarji, Gediklerji ter da jih je prepodil iz Kisilških hribov, katere so potem skušali Rusi trikrat zopet vzeti, a brez uspeha. Rusi, pravi Muktar, so izgubili 3000 do 4000 mož mrtvih in ranjenih, Turki pa 1200. Iz Tiflisa pa se poroča, da so Rusi zmagali ter da je bil Muktar paša močno pobit. Muktarju mi ničesa ne verjameno in sicer tem manj, ko pozneje kljubu pobitju Rusov naznanja, da se vsak hip utegne zopet boj vneti, ker se Rusi pripravljajo zagrabiti ga. Kako pa neki more pobita vojska koj po svojem pobitji zopet ofenzivo poprijeti? Torej je najberže laž, kar poroča Muktar in je k večemu bitka bila neodločilna.

Rusi se tudi na morji uže upajo nadlegovati Turke. Pri Batumu je bil ruski parnik „Konstantin“ tako derzen, da je prijadral prav blizo turški oklepnici in jo s torpedom uničil; in znani hitri parnik „Livadia“ se je derznil približati celo Varni, od kodar jo je kmalo pobegnil, ko sta ga bile zasledile dve turški oklepni ladiji, proti Sebastopolju.

Dopisi.

Iz Tolminskega, 22. avgusta (Izv. dop.). — V nedeljo, dne 19. t. m., ob priliki Besede, katero je napravila Tolminska čitalnica, nastopil je Slavec tudi v cerkvenem petji pri slovesnej sv. maši. Uže zjutra ob 7 uri došlo je nekoliko Slavcev iz Gorice in njene okolice, na čelu jim društveni pevovodja; ko so bili prišli tudi nekateri Pečinski pevci, začela se je glavna poskušnja v cerkvi ob 8 uri, katere so se udeležili tudi mnogi Tolminski Slavci takò, da je postal zbor kakih 30 gerl močan. Prav dobro došel je bil poznani Slavec iz Bovškega. Uže pri poskušnji se je začela cerkev ljudstva polniti in ko je zvonenje ob 10 uri vabilo k slovesnej sv. maši, bila je uže natlačena vernega ljudstva. Cast. gospod dekan Tolminski je v svojem govoru s primernimi besedami pojasnil priprostemu ljudstvu, iz kacega nagiba in namena goji Slavec goriški tudi cerkveno petje, katero poslušati bodo ravnokar imeli priliko. Ker ste uže lani prilično ob pervem Slavčevem nastopu v jezuitskej cerkvi v Gorici in v Logu pri Vipavi to Slavčevo zadačo (sverho) temeljito pojasnili in opravičili takò, da jo menda vsakdo posebno pa duhovenski stan popolnem odobruje, menim, da mi nij treba zopet o tem govoriti. Pela se je Oberhofferjeva maša precizno in Slavci so pokazali zarés, da so stavljenej si nalogi kos. Veselilo bi nas samo to, da bi se tako resno, vzvišeno petje odslej tudi udomačilo, za kar naj bi posebno duhovščina po vsej svojej moči skerbela. Rečem Vam pač smelo in tudi marsikater drug se je tako izrazil, da nij bilo še nikoli v Tolminski cerkvi slišati tako lepega petja. Zatò pa izrekam le željo vseh, kateri so bili navzoči, naj bi Slavec tudi v bodoče neutrudljivo gojil tako cerkveno petje in nadejati se sme potem gotove podpore od duhovenske in od druzih strani. Kmalo po poludne došli so zarés prav dobri kobariski pevci in pevkinje; osupnil nas je kobariski mešani zbor uže pri obedu v Devetakovi dvorani sé svojimi produkcijami, zatò pa se jim je izkazavalo zasluženo priznavanje. Gotovo gre za to največa zasluga kobariskemu pevovodji, g. Carliju, kateri se neumorno trudi z brušenjem kobariskih demantov. Pokazal je zarés, da tudi umeje brušenje, kakor redko kedo drug. Nočem sicer trditi, da ne bi bilo mogoče tudi drugod takih uspehov doseči, a v to treba vstrajnega učitelja, kakoršen je gosp. Carli.

Proti 4 uri prihajali so od blizo in daleč vabljeni gostje in posebno mnogo jih je prišlo iz Kobarida. Nekaj ne morem zamolčati pri tej priliki. Pritoževal se je marsikedo mej prijatelji o premajheni Tolminski uljudnosti, a jaz mislim, da ne smemo preveč zameriti pomislé, da se nahajate v Tolminu, čeravno je majhen, dve stranki, katere si sicer naravnost ne nasprotujete, če katera kaj učini, vendar pa se jedna proti delovanju druge, se vè, le v socijalnem življenji skorej popolnem apatično zaderžuje. Čujte sicer, kako je nek gospod, komur menda najmanj pristoja, karakterizoval to tolminsko strankarstvo v saboto večer, ko so uradniki in nekateri drugi možje brez pravih stanovitnih načel (ali pa vendar imajo neka načela) pri dobro pogernjeni mizi z godbo in plesom praznovali rojstveni dan našega presvitlega cesarja. Rekel je: Danes praznujemo Turki, jutre pa bodo praznovali Rusi rojstveni dan svitlega cesarja. Skorej menda nij zameriti temu gospodu, čeravno je visok, kajti mlad je še in neizkušen, zatò pa niti veliko ne pomisli, kaj govori. Na to mu samo toliko odgovarjam, da je najmanj drzno na tak način izraževati se, kajti poznana je naša vdanost do svitle habsburške dinastije, nas pohlevnih slovenskih ovčic; a tako obnašanje c. kr. uradnika žali nas Slovence, zatò pa odvračamo take netaktne izjave, naj prihajajo od koderkoli, s primernim zaničevanjem.

O pol šestih nabralo se je na Tolminskem streljišči prav mnogo občinstva odličnega in kmečkega stanù; nij ga bilo več praznega prostorčeka, tako je bilo streljišče napolnjeno, in drugi poslušavci so morali zvunaj ostati na prostem. Gotovo je bilo vsega občinstva štiri do pet sto oseb. Slavci, katerih število se je bilo po poludne zdatno pomnožilo po prihodu nekaterih Kanalskih, Kobaridskih in Pečinskih, nastopili so točno ob 1/2 6 in so izveršili prvo pogramovo točko „Kviško sinovi primorskih krajin“ zvezano z „Slavčevim spevom.“ V pervo je vpletena tudi cesarska himna in to je bilo marsikomu všečno, kajti s tem je dobil nekoliko primernega odgovora gorej omenjeni gospod uradnik na svojo nepremišljeno izjavo prejšnjega večera. Slavcem pa je donela od vseh stranij živa pohvala izrazujoča se po živahnem rokoplosku in živio-klicih.

„Slepca“, po slovenskem dobro znano kompozicijo za solo in brenčeč zbor, slišal sem uže mnogokrat, vendar je solo vselej pel baritonist; pri tej Besedi v Tolminu je pa prekrasno melodijo pela neka prav talentirana pevkinja iz Kobarida tako občutljivo in milo, da se zbrano poslušalstvo kar niti dihati nij upalo, tako je bilo zamaknjeno. Temu je sledil uže znani Hajdrihov zbor „Jadransko morje“, katerega so Slavci navdušeno zapeli. Nij dvomiti, da se ta kompozicija udomači povsod, kderkoli se nahaja nekoliko močan pevski zbor. Solo „Sladko spavaj“ nij se mogel peti, ker nij bil došel solist, zatò so pa nastopili Kobariski pevci in mlade pevkinje ter so zapeli mešani Carlijev zbor „Jaz nisem Talijanka“ tako precizno in natančno ločevaje piano in forte, crescendo in descrescendo, da so ga morali na občno zahtevanje ponoviti; želi so obilo pohvale in rokoploska nij hotelo biti ne konca ne kraja. Igra „Dobro jutro“ v dveh dejanjih je bila nekoliko predolga; igrala se je vseskozi tako dobro, da je mnogo zbrano občinstvo kljubu strašnej vročini in soparici pazljivo poslušalo do zadnjega trenutka. Nij mi na umu v natančnejo kritiko spuščati se, a toliko smelo izrazim, da bi niti najhuji kritikar ne imel veliko kritikovati.

Po igri je vse poslušalstvo sililo na prosto, pa tudi nij bilo več mogoče vstrajati v precej velikem vendar pa prenapolnjenem prostoru; vsled tega so se izverševale poslednje programove točke pod milim nebom na plesišči, krog katerega je bilo sicer precej veliko pa vendar premalo miz postavljenih. A če tudi se je marsikater pritoževal zaradi tega, vendar bi bili gotovo vsi zadovoljni, ko bi se le bilo za postrežbo nekoliko bolje poskrbelo. Lepo je bilo videti toliko množičo kmečkega in gosposkega stanù na prostem se zabavati in ko so tudi mnogi plesalci na plesišči začeli sukati se, prišle so mi na misel one jugoslovanske narodne veselice, katerih popise sem imel priliko uže mnogokrat čitati v raznih nemških časopisih. Gosti iz oddaljenejih krajev so polagoma po polunoči odhajali v svoja domovja, mladina domača pa se je še sukala do ranega jutra.

Kanal, 28. avg. (Izv. dop.) (Požar v Ročinju; strela ubila; suša.) Zopet Vam imam o strašanskem požaru poročati; 27. t. m., ob pol 8 ure zvečer, zapazili smo velikansko zarijo na obnebju proti vzhodnej strani; nij bilo težko uganiti, da mora kje v okraju kaka vas cela v ognju biti. Ko bi trenil, je v Kanalu vse mergolelo; zvonovi dajejo žalostne glasove, i kanalski gasilci, ki so v resnici tega imena vredni, se sè brizgalnico napotijo koj proti Avči. Še ne četrt ure oddaljeni, videli smo, da je vas Ročinj v plamenu, kamor smo jo tudi koj vkrenili in kamor smo v nekaj minutah dospeli.

Težko je popisati strašni prizor, strašni krik in vrišč, obupno jokanje nesrečnih Ročincev, kteri so že pred nekaj meseci deloma pogoreli. Do tal je pogorelo 28 hiš in 34 drugih poslopij, hlevov in skednjev, senikov (tedaj vsega skupej 62 poslopij), mnogo oblačila, žita, krompirja, mnogo hišne in sobinske priprave. Do zdaj se ceni škode od 40.000 do 50.000 gl.; 224 ljudi ostalo je brez strehe, mej kterimi jih je veliko, kojim ni ostalo druzega, kakor ponošena, delavna obleka na životu. Kedo bi odtegnil takim nesrečnikom radodarno roko? Mej tem, ko to pišem, nabralo se je tukaj v Kanalu že nad 70 gl.; tukajšna čitalnica tudi v kratkem besedo napravi ubogim sosedajim pogorelcem v korist, in nadejamo se, da bodo tudi druge čitalnice kanalsko posnemale. Naj omenim tudi, da je naš župan g. Malnič poklical telegrafično tudi goriške gasilce, kteri so pa zaradi daljave prišli prepozno, vendar pa so mnogo pripomogli; a ogenj so že prej Kanalci in drugi ljudje iz okolice večidel ukrotili.

Na 12. t. m. je strela ubila 14 letno deklico, ko se je podala na hrib sv. Jere zvonit slabemu vremenu. To je bilo zjutra. O poldne so jo doma pogrešali in šli jo iskat; našli so jo pod zvonikom, ko je bila že mrtva. Ne zvonite tedaj slabemu vremenu!

Suša je začela hudo pritiskati; ako Bog ne da v kratkem potrebnega dežja, nastane v našej deželi gotovo lakota, in pri vsem se vladi ubogo ljudstvo nič ne smili ter jim vojake neprenehoma za eksekucijo v hišo pošilja, kajti zdaj jih imamo 6 ali 8 v Kanalu. Izvrstno sredstvo za uterjevanje lojalnosti!

Iz Kobarida, 27. avg. (Izv. dop.) Prijazni kobariski trg vrlo napreduje; ima pa tudi krepkega narodnega življa ne le mej možkim, temveč tudi mej krasnim spolom. Našega slovenskega občinstva sploh se je v zadnjem času polastila neka posebna mlačnost in letargija; a kaj takega ne moremo trditi o Kobaridcih. Nasprotno, oni se posebno v zadnjem času

vrlo gibljejo; jasen dokaz njih čvrstega narodnega živenja so nam besede, katere se tako pogostoma vršé.

Beseda, katero so napravili kobariski narodnjaki dne 26. avg. pri Žganu, nas je iznenadila; take dovršenosti nijsmo pričakovali. G. pevovodja Carli ima posebne zasluge; treba je le mnogo dobre volje, energije, sicer pa tudi mnogo truda, da se pevci tako dobro izurijo. Možki zbor je majhen, samo pet jih je, pa so ti junaki! Čiste glasove imajo vsi in krepke. Peli so „Lovčevo pesen“ dovršeno. — Samospev v „Ponočnem pozdravu“ je pela gospica prav nježno. Uže pri Slavčevem koncertu v Tolminu se je odlikovala se samospevom „Slepec“ in žela obilo zaslužene pohvale. Tudi tukaj se jej je močno aplaudiralo. Gospodični čestitamo k njenemu lepemu in močnemu glasu.

Mešani zbor kobariski ti je kaj posebnega; uže pri koncertu v Tolminu nas je očaral. Da je tudi pri besedi v Kobaridu naredil mogočen utis, moremo sklepati uže iz tega, da so se morale vse pesni, katere je pel mešani zbor, ponoviti. Peti in ponoviti se je morala tudi pesen „Jaz nijsem Taljanka“, akopram nij bila v programu: a zahteval jo je spodnji del hiše, ki je, kakor veste, zmirom revolucijonaren in zoper čegar sklepe nij apelacije. S to kompozicijo sme biti ponosen g. Carli, dela mu vso čast, in mešani zbor se sme pred vsakim občinstvom z njo producirati; žel bode gotovo povsod obilo pohvale.

Tudi retorični del programa se je vršil jako povoljno. V narodnem duhu zloženo pesen „Ovsenjak“ je priprosti kmet Belin prav dobro deklamoval.

Igrali ste se dve veseloigri v enem dejanji „Mutec“ in „V spanji“. Obe igri pričujeti o dobrem okusu. Vse naloge so bile v dobrih rokah, igralci in igralke so jim bili popolnoma kos, in kar je glavna reč, znali so vsi prav dobro na pamet. Mladi gospod Pagliaruzzi je bil izvrsten mutec; g. Dominko in njegova soproga sta bila kot „on in ona“ na pravem mestu; brhka Minnica, gospica Gabršćikova, baš tako prijetna, kakor ljubeznjiva; g. Bratina pravi doktor Skaza in g. Hrast Luka od glave do nog. — Igra „V spanji“ je jako poučljiva; priporočujemo jo vsem možem, ki so pod — pantoflom, katerih je menda prav mnogo. Ker je igra salonska, bi bili pričakovali od gospodov malo bolj elegantnega in aristokratskega vedenja in gibčnejsega kretanja; gospici Milek pa in Fanica Treo ste bile baš tako salonske, kakor prekanjene in zvite ženske.

Z vspehom smo bili vsi prav zadovoljni; obili rokoploski so bili temu najjasnejši dokaz. V Kobarid naj se gredó učit prihodnjič drugi diletantje.

Bila sta navzoca naša deželna poslanca, g. Pagliaruzzi in g. Kovačić, in obilo gostov iz sv. Lucije in iz Tolmina; pogrešali pa smo narodnih duhovnov, katerih smo videli samo dva. Kobariski trg je bil precej obilo zastopan; a kmećkega ljudstva iz okolice nij bilo čisto nič. Treba na to delati prihodnjič, da se bode tudi priprosto ljudstvo bolj udeleževalo takih poučnih besed. Rajše naj se jim odpusti vstopnina, kajti naša glavna naloga mora biti izobraževati priprostega kmeta. Gospoje duhovniki naj bi uporabili v ta namen ves svoj upliv, a nij jim treba rok križem držati, kakor junak Ahilej pred šatorom.

Po besedi smo se radovali pri kozarcu dobrega vina in tudi sukali smo se pozno v noč. Vrli Kobaridci! Da se kmalu zopet vidimo pri enaki priložnosti.

Od jadranskih bregov, 16. avg. (Izv. dop.) Nekemu prijatlu sem posodil znamenito rusko Tappe-ovo slovnico, i pridno se je iz nje ruščine učil, dokler so Rusi napredovali. O prehodu čez Donavo, ko je hodilo Rusom tako čvrsto izpod rok, je ruščino obdeloval noč i dan. Ko so Rusi celó Balkan prekoračili, si nij dajal več mirú; ampak učil se je, da je bilo kaj. Prijde afêra dri Plevni, kder so Rusi izgubili bitko, ali vendar zelo častno, v čemer se vjemljejo vsa sporočila. Moj prijatel je potisnil rusko slovnico v kot i navk je obesil na kljuko. Od tistih dnij nij več vesel in vsakikrat, ko ga hočem tolažiti „Dej, Vinko, ne bodi nespameten! Kaj so Rusi že premagani? Boš videl, kakov tresk bo še“ me nekako pomilovalno pogleda, kakor bi hotel reči „O kako se mi smiliš, revšče!“ — Z drugim prijatlom sva se zelo čudila beré, da bodo Ogri 200 taborov imeli. Nekaj dnij potem se je čitalo, da so tudi vrli Krajnci za tabor prosili. Odrečen jim je bil. In tako dalje. Ali nij izrečeno proklestvo nad slovanstvom? Tu vidite jasno, da si narod ali človek sam ne more svoje sreče skovati in da je stavek „Vsak je svoje sreče kovač“ večkrat lažnjiv. Ako soštejemo vsa slovanska prizadetja i ta iznesek primerimo rezultatu, pač premišćati nas more o njegovej neprimernosti. Le še up nas teši in ta nas ne zapusti.

Žito se je sponesło; a zdaj preti suša. Mlada ajda se drži zelo klavrno. Beračev, kakor se vidi, bo jako po malem. Kdor je žveplal, ta bo imel, dejo. Kdor pa nij hotel žveplati, češ, če ima biti, bo že tudi brez žveplanja, ta bo žalibog premikal brento z zelo dolgim nosom. Ko so kmetovalstva profesorji učili o žveplanji, so nekteri dejali: A kaj nas bo gospod učil, kako imamo s trto ravnati! Nate, sami ste si rokav zašili. Napolnite pa sè svojo trmo prazne sode, ker nijste slušali. Kdor je ubogal, se še zdaj ne kesá. Opomniti je, da so vinogradi Križanov izvrstno obdelani. Res, veselje je jih videti; a, Bogu bodi potoženo, ne sedaj, odkar je je toča poklestila i pohabila. Nič ne manjka, ko da bi se še madama filoksera i Colorado-hrošec, ta vitez krompirjeve podobe, pritepla v deželo. Vendar Bog nas njiju obvaruj!

Iz Trsta 29. avgusta. (Negativni podporniki, čudna sekta. — „Sloga“ Goriška pa Tržaška „Edinost.“ — Grški prostovoljci. — Cesarevič Rudolf. — Revščina. — Tatvina. — Okoličani. — Mornarji morilci. — Suša). Ali ste kaj hvaležni Vi goriški Slovenci dopisniku v „Neue freie Presse“ in pa v Novicah? Mnogi naši čitatelji poznali so ranjcega dr. Sp.....a v J...i; mož je nekam slovel kot nemškutar, vendar pa tudi mnogo občeval s prvimi narodnjaki; bil je prebrisana glava in rojen odvetnik. Večkrat prigodilo se je, da je dr. Sp. kedo pobaral, zakaj je tak nasprotnik narodov i.t.d. in posebno dobro se spominjam nekega kosila v Vipavi, pri katerem sta bila ranjka dr. L. in M. D., oba voditelja goriških Slovencev; mej kosilom pride dr. Sp. in se vsede k nam, ker bil je nekaterih sošolec, drugih prijatelj; komaj pa se vsede, ko so začele letati pušice nanj in ko ga konečno dr. L. praša: „Zakaj si vendar ti tak hudirjev nemškutar?“ se mu odreže blizo tako-le: „Vi Slovenci ste res vroče krvi, radi počnete vsako, še tako težavno reč, a kmalo onemorete, ali pa ceiò obupate; ko bi Vas nemškutarji pri miru pustili in Vas včasih ne ščipali, zaspali bi vsi skup. Jez ljubim slovenski narod, katerega sin sem in mu želim najboljši uspeh, vendar pa sem prepričan, da s tem, da včasih kaj pobezgam in dražim, več koristim, nego bi koristil, ko bi stal na čelu kaki čitalnici; ne grajajte me torej, ampak hvaležni mi bodite, ker morda več koristim narodni reči, nego vi.“ Društvo je sprejelo sé smehom to sofistično pridigo spretnega advokata, a marsikedo mislil si je: „Ej, vendar ima mož tudi brez vsake šale nekaj za svoje terjenje.“ Ta resnična dogodba prišla mi je na misel, ko sem čital nekatere dopise v ustavovernih listih o goriških zadevah, v katerih dopisih šteje nekdo Vas goriške in nas tržaške Slovence uže mej mrtve.

Mislil sem si: „ne jezi se, morda je zapustil ranjki dr. Sp. kake privržence in ti hočejo pomagati na negativen namesto na positiven način.“ Ali se nij prigodila res taka? Slovenci goriški prihiteli so vkljub marsikaki nevgodnosti v prav lepem številu k občnemu zboru „Sloge“, zbrali so si tak odbor, ki bode gotovo z energijo nadaljeval narodno delo in sklenili so celò take resolucije za Ruse in proti privržencem Turkov, da bi se bil takega odločnega jezika ustrašil marsikater Slovencev tiste baže, ki zdaj pričakujejo na Goriškem Mesijevo dobo. Hvaležni bodimo torej tudi gospodom negativnim podpornikom! Kakor „Sloga“ se bode najbrže zbudilo tudi naše polit. društvo „Edinost“ in sklenilo kako resolucijo, da izreče v imenu tržaških Slovencev hvalo bratom Rusom za velikodušno in požrtovalno osvobojenje nesrečnih bratov na jugu. Svet bode po tem zvedel, kakega mnenja so Slovenci gledé vprašanja, ki zdaj pretresa svet.

Za Grško gre skozi Trst še zmerom vse polno orožja in tuk. Grki tudi mej s. boj zbirajo denar za podporo domače vojske. Mnogo mladih Grkov se podaja čez Trst v domovino; vsi so navdušeni za boj proti krutemu sovragu.

Naš cesarevič naslednik potuje zdaj po Grških otokih; sliši se, da bo obiskal tudi grškega kralja.

Vsled preseljevanja 24. t. m. ostalo je v Trstu 50 družin brez stanovanja, katere je municipij začasno vkvartiral v mestne šole, dokler jim ne dobi drugih stanovanj.

Revščina je v Trstu velika, ker zaslužka je vsaki dan manj. Vse želi, da bi uže skoraj jenjala vojna, ki je popolnoma različna od drugih gledé upliva na naš trg; poprejšnje vojne so pomnožile delo v Trstu; sedanja, ki je veliko bliže Trsta, pa je prav nasprotno zmanjšala trgovsko poslovanje v Trstu.

Mizerije nasledek so pomnožene tatvine. Te dni so sopet prodrli tatovi v nek magazin nekega Jeleršiča v ulici „Geppa“; šli so v kanal, kder gre potok Ključ v morje, skoz kanal prišli so do mesta, kder je oni magazin, tam od zdolej navzgor prodrli skoz obok v magazin in tam razbili železno denarnico in iz nje vzeli 200 Napoleondorov, pustili pa vse obligacije, katerih je bilo za takih 50000 gld. Prebrisani tatovje so dobro računili, da bi se po obligacijah k večemu ovadili; vzeli so samo denar, ki se lehko oddaja brez take nevarnosti. Do denes nima policija še nobenega sledu za tatovi, katerih je moralo biti več za tako težavno in nevarno delo. Kako so drzni tržaški tatovi kaže tudi to, da so oni dan napadli enega policijskega nadzornika in ga strašno razmesarili; bajè jim je bil oni nadzornik preveč za petami. Policija pa je še tisti večer polovila vse napadnike.

Svetoivanci napravljajo protest zoper nepraktično dolovanje okrajnega glavarja in neresnična poročila, katera pošilja magistratu. Okoličani so sploh močno razserdjeni zarad teh glavarjev, ki so večinoma agenti nedovršene Italije; oni tirjajo, da se jim sopet pusti voliti svoje župane in vlada bi jih morala podpirati, da to tudi dosežejo.

Tudi se pripravlja prošnja za poseben okrajni šolski svet za okolico v zmislu šolske postave, s tem se hoče v okom priti nekemu pritisku proti slovenščini. Prav tako, okoličani ne smejo mirovati, dokler se jim ne zgodi pravica.

Devet morilcev, kteri so v Oceanu umorili kapitana Dalmatinca, zapovednika ladije „Emais“, prignali so pred 8. dnevi iz Italije žandarji po železnici od laške meje. Angleški parnik je dobil omenjeno ladijo na planem morji ter jo vzel, zaprli so vse mornarje, ladijo pa privezali in peljali s parnikom na Angleško. Zvedelo se je pa po ladijinem pisarju, kteri je po noči napisal več listov in jih v steklenice zamašil in skrivaj v morje pometal; ena teh steklenic je prišla srečno na kraj v Madeiro: ko je angleška vlada tam to zvedela, precej je poslala parnik na lov in jih tudi dobila. Pred nekterimi dnevi so poslali iz Aagleškega glavo in roko kapitanovo v Dubrovnik sodniji za izveščaj, dva izmej morilcev sta zamurca, drugi so Avstrijci in Mehikanci.

Vročina nič ne pojenja, ampak zmerom hujša postaja; suša tudi uže močno pritiska in če ne bode dežja v 8 dneh, bati se je, da bodo uničene skoro vse dobre nade kraških, okoliških in istrskih kmetovalcev, kar ne daj Bog, kajti revščine je vže preveč.

Politični pregled.

V Gorici, 31. avgusta.

Ker niso hoteli Poljci v svojem deželnem zboru odnehati s psovanjem Rusije z zadnjič uže opomenjenimi adresami, morali so jim prav umljivo nigniti iz viših krogov, naj vso stvar popustè, drugače jim zaprò deželno dvorano, da ne bodo več mogli zborovati, ali pa celó razpustè deželni zbor. Debata o adresi je namreč preložena na konec sesije, poročajo zanesljivi dunajski listi in dostavljajo, da do tistega časa se uže toliko poskrbi, da debate niti ne bo in brez nje tudi adrese ne.

Nemčija in ž njo vse evropske velesile in manjše državice, katere imajo svoje diplomatične zastopnike v Carigradu, protestovale so energično zoper kruto ravnanje turških vojakov z ranjenimi in v vojski vjetimi ruskimi vojaki. Turški divjaki namreč, naj se uže prištevajo k redni ali neredni vojski, ne dadó pardona ruskim ranjencem, kateri jim pridejo v pest, ampak jih najpreje na vse mogoče zverske načine terpinčijo potem pa pobijajo. V Genfu sklenila se je ob času mej vlastimi pogodba, v katerej je natanko določeno, kako treba človečansko ravnati z ranjenci in jetniki v vojski; to pogodbo je podpisala tudi Turčija, a kljubu temu njeni vojaki divje ravnajo z ruskimi vojaki; zaradi tega in na podlagi one Genfske pogodbe protestovala je Nemčija najpreje in potem stoprav tudi druge vlasti v Šambulu.

Torej Serbija je konečno sklenila vdeležiti se rusko-turškega boja, saj tako se javi „Pol. Corr.“ na Dunaji iz Belgrada. Poveljniki posameznih vojnih korov so uže imenovani; verhovni poveljnik vse vojske bode general Horvatovič. Ob Timoku in proti Nišu postavi se 40.000 mož redne vojske, milica pa se bode zbirala v notranjej Serbiji kot reserva. Denarja je došlo dovelj iz Rusije. Javlja se tudi, da je Turčija poslala ultimatum v Belgrad; vsled tega bi le nekoliko preje srb. trume prekoračile mejo. Da se tudi Gerška orijentalne vojne vdeleži, nij več dvomiti; da bi le kmalo Rusi jedno večo bitko dobili, hitro potem planejo tudi Gerki na starega turškega dušmanina.

Rumunske vojske je po današnjih poročilih do danes prešlo čez Donavo pri Korabiji ob izlivu reke Iskre in pri Nikopolju okoli 22.000 mož pešcev in konjikov in več še jih pojde za temi. Ta rumunska vojska bode pod poveljstvom rumunskega kneza samega vzajemno z Rusi operirala proti Osman paši v Plevni iz severozahodne strani, kar se bode v kratkem dobro čutilo v Plevni.

Razne vesti.

Goriški „Slavec“ je pel sv. Jerneja dan pri slovesnej sv. maši v farni cerkvi sv. Ignacija na Trav-

niku. Prišlo nij letos toliko pevcev, kakor lani, kěr jih vsled sklepa odborovega nij bilo toliko vabljenih, kajti maša se je imela peti v semeniščni kapeli, kjer je na koru prostora za 20—24 pevcev. Da je odbor „Slavčev“ v zadnjem hipu odmenil jezuitsko cerkvo, moral je gotovo tehtne vzroke imeti; nočemo mu za kulise gledati.

Glasilo goriških italij. konservativcev „L' Eco“ se spodtika na tem, da se Slavčeve cerkvene „produkcije“ preveč sè šundrom naznanjajo, in pravi, naj bi raje „Slavec“ pel kak praznik med letom, kadar je uže slovesna peta maša. „Slavec“ je pel 8. septembra l. l. v Logu, 10. maja t. l. v Nabrežini, 19. avg. v Tominu in je hotel peti 8. in 25. decembra l. l. v farni cerkvi sv. Ignacija, kar pa se mu nij dovolilo. Znabiti so se ustrašili navadni pevci omenjene cerkve, da bi „Slavec“ preveč zaslužil, ker je hotel brezplačno peti. Da se za cerkveno petje — a ne za „produkcije“ 24. avgust vsacega leta izbere in ne kak praznik, je čisto naravno, ker bi se visokočastita duhovščina, katerej je v pervi versti namenjeno petje, o praznikih ne mogla od doma podati. Pevci bi pa tudi ne mogli o praznikih v Gorico, ker doma v cerkvah pojó. Toliko v pojasnilo.

Po maši je bil redni občni zbor društva „Slavec“ v goriški čitalnici. Po izveršenju posameznih poročil veršila se je volitev in je bil za predsednika voljen g. prof. Ant. Šantelj, ker nij mogel več gosp. Hafner tega mesta prevzeti; pevovodja ostane g. Hribar. Potem se je določevalo, kde imajo biti v prihodnjem društvenem letu koncerti. Važnosti ima sklep, naj se napravi koncert binkoštni praznik, ko navadno pride na tisuče tujcev iz vseh krajev Evrope, v Postojni.

Zvečer je bil koncert v Katarinijevem vertu, k kateremu je precej občinstva prišlo. Svirala je vojaška godba tukajšnjega pešpolka prav dobro; vmes programa so bile pa vpletene pesni, katere je Slavec pel tako dobro, da so se morale vse razen ene ponoviti; najbolj je pa dopadala izmej vseh znana „Pri zibelki.“ „Slavec“ je zopet pokazal tega dne, da vestno izpolnuje svojo nalogo ter da hodi ne oziraje se na malenkostne napade pravo pot.

Iz Temnice se nam piše: Marsikater se gotovo še spominja, kako je nek dopisnik iz Temnice v 23. št. „Soče“ našega župana zarad svojeglavnosti in zanikernosti okaral, sicer pa ne po krivici. Mislite, da ga je oni dopis kaj gamil? Zdaj imamo nov prelit zvon, a kedor misli, da je to poskerbel naš župan, ta se vara. On se za to nij prav nič brigal; zahvaliti pa se imamo narbolj za to g. F. S., kakor tudi čast. gosp. župniku. Še nij leto, kar so nekateri možaki nov zvon zahtevali a brez uspeha. Vsakdo nij sposoben občinske stvari oskrbljevati, posebno pa tisti ne, kateri noče.

Iz Gorjanskega na Krasu se nam piše: Kako Kovačev župan sedaj dela!! Izročiti mora namreč 6. sept. županstvo novemu zastopu, v katerega niti več voljen nij bil. Da bi se bil prikupil občinarjem, odstavil je bil pismonošo in je to službo sam brezplačno opravljal, da bi se obč. denarnici denar prihranil. Pa tudi 30 gold., katere je g. dr. Leonardeli podaril za reveže, je prihranil za obč. denarnico. Ko ga je poprašal pri nekej priliki dobrotnik, ali se je denar razdelil mej sirote, kakor je bil ukazal, sé je Kovačev župan izgovarjal, da je denar za prid občine porabil. Vendar pa je menda dobro znano, da temu nij tako, kajti pravi se, da je novce porabil za svoje prav nepotrebne poti. Občina ne potrebuje, da se ubogim mlodari jemljó, Kovačev župan pa misli, da je tako prav. Županstvo se lahko previdi, če kaj potrebuje, za to mu nij treba čez leto in dan darove zatajevati. Ali je pa mislil, da ne pride na dan? Hvalil se je, da je oče vseh. To vam je pravi oče, kateri ubogim sirotam kruh od ust jemlje!

Porotna sodnija bode imela soditi sledeče hudobneže: Dne 4. sept. Jan. Foschia iz Vidma, 22 let star, kat. in neoženjen, zarad ponarejanja bankoncev; dne 5. sept. Val. Pregl-na kmeta iz Loma, 36 let star, kat. in neoženjen, večkrat uže kaznovan zarad tatvine, zopet zarad istega zločina in dne 6. sept. Jan. Bapt. Decolle iz Ciassis-a pri Tolmezzu, uže 12 let bivajoč v Gorici, 52 let star, tkavec, oženjen, zarad posilstva.

Iz Kviškega se nam poroča: C. kr. kmetijsko društvo Goriško je objavilo razglas o drugi versti predavanj v kmetijstvu in o praktičnem poduku v sadje in trtoreji in kletarstvu. Da se kmetje laglje udeležijo važnega poduka, se podeljujejo stipendije, samo treba vložiti po županstvu dotične prošnje pri kmet. društvu. A kaj mislite, da nam ono zahtevano malenko ljubav naš Kviški župan G. J. stori? Odvrača nas in prigovarja nam, naj nikar ne hodimó poslušat sleparij v Gorico. Zató pa se obračamo po tej poti na sl. kmet. družbo, naj bi nas blagovolila sprejemati mej ukaželjne poslušalce brez županovega podpisa in njegovega posredovanja, ker drugače se ne bomo mogli nikdar udeleževati potrebnih nam zgorej omenjenih podukov. Naš župan je vedno še staro kopito, zató pa bi tudi želeli, da bi nam v bodoče več ne županoval. Zdramite se zatorej Kviščanje!

Velika kmetijska Tombola, bode dné 8. septembra t. l., to je na Malega Šmarna dan, v Vipavi. Osnuje jo kmetijska podružnica Vipavska.

Dobitki bodo sledeči: 1. amba, zbirka sadjerejskega orodja, vrednosti. 8 gl. 2. terna, ročni stroj za žurenje turšice, vrednosti 10 gl. 3. kvaterna, zbirka kletarskega orodja, vrednosti 12 gl. 4. činkvina, grojzdni mlin z mrežo za robljanje grozdja, vrednosti 25. gl. 5. tombola, železni Vidačov plug, vrednosti 40 gl. Vsaka kartela stane le 20 kr.

S tombolo v zvezi bode razstava in pokušnja vin deželne vino in sadjerejske šole na Slapu in razstava raznih v Vipavi rastočih sort grozdja. Vse to v Vipavi.

Zvečer bode v čitalnici pevska produkcija goriškega oddelka pevskega društva „Slavec“, gledišča igra in ples: k obilni udeležitvi vabi p. t. občinstvo odbor kmetijske podružnice v Vipavi.

Nekateri veliki posestniki vabijo vse slovenske velike posestnike, naj bi prišli zanesljivo dne 4. sept. v kolikor mogoče obilnem številu k volitvi deržavnega paslanca na mesto barona Tacco, kateri se je pred nedavnim časom odpovedal. Sešli naj bi se pred volitvijo pri Fajferji na Korenu.

Listnica uredništva. Nekatere dopise smo morali zarad pomanjkanja prostora odložiti za prih štev. Dopisnike opozorujemo, da dopisov brez podpisa ne objavljamo. — Gosp. J. V. v Dornbergu! Spada mej oznanila.

Javna zahvala.

Za izkazano milo sočutje po smrti predragega našega edinega sina,

„Rajnerja Evgena Antona“,

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu pokojišču, izrekava podpisana najtoplejšo zahvalo.

V Biljah, 27. augusta 1877.

Ana Rajar,
Jernej Rajar.

Razpis učiteljskih služeb.

Po sklepu c. k. pomnoženega okrajnega šolskega sveta se s tem razpisuje sledeče učiteljske službe:

a) učitelja na dvorazrednici v Sežani;

b) popotovalnega učitelja za šole Barka-Vatovlje

c) učitelja enorazrednic v Povirju, Skopem in na Vojščici. Pod a in b navedene službe so II. plačilne verste, pod c pa III.

Dohodki teh služeb so določeni v dež. šols. postavah 10. marcija 1870 in 16. okt. 1875.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, previdene s postavnimi dokazi učiteljske sposobnosti, pri dotičnih krajnih šolskih svetih najdalje do 8. oktobra t. l.

Prosilci, ki ne služijo v tem okraji, naj pošljejo prošnje po njim predpostavljenih šols. oblastnijah.

C. K. OKR. ŠOLSKI SVET V SEŽANI
24. avgusta 1877.

Razpis

pisarske (dninarske) službe pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Sežani z letno plačo od 400 oziroma 450 goldinarjev.

Prosilci za to službo imajo vložiti pri omenjenem glavarstvu dotično prošnjo do 5. septembra t. l. in dokazati, da so popolnoma zmožni slovenskega in nemškega jezika in da imajo lep rokopis.

Sežana 17. avgusta 1877.

Oznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da bo dne 15. sept. tekočega in vsacega naslednjega leta v Dornbergu letni terg za živino in različno drugo blago.

ŽUPANSTVO V DORNBERGU,
16. avgusta 1877.
Josip Šinigoj, župan.

Franc Pichler,

sôdar v **Mariboru na Dravi**, priporoča se za izdelanje sôdov za vino in pivo iz najboljšega slavonskega hrastovega (dobovega) lesù vsakoverstne velikosti od 25 litrov naprej — po najnižjih cenah.

Prodajalnica blaga in špic (pic)

VALENTINA GORIUPA

v Gorici v Raštelu h. št. 298.

Usojam si opozoriti mnogo spoštovane duhovnike goriške nadškofije, moje dobrohotne kupovalce, da mi je došlo te dni iz pervih Lionskih in Pariških tovarnic mnogo raznoterega cerkvenega blaga z najnovejšimi risanji, kakor:

Damask, popolnoma svila, na pol svila v raznih barvah.

Damask, popolnoma svila, na pol svila s pozlačenimi cvetlicami v raznih barvah.

Na pol damask, pol svila s cvetlicami v raznih barvah.

Grós v raznih barvah.

Mašni plašči in pluviali (za večernice in pri procesijah) popolnoma izdelani in kar je še zraven potrebno.

Ogrinjala in štole, popolnoma svila, na pol svila, volna.

Razne borde, nespremenljive, zlate, srebrne, pozlačene, svilnate, ozke in široke.

Špice, cvirnate in bombažaste.

Platno za albe (mašne srajce), rokete in drugo cerkveno perilo iz cvirna prvih tovarnic v Českem in Šlezkem.

Peruvienes, Doschking, Tüffel, Rips, Principtas, Drap d' été, Brunel, Thibet in druzega blaga za cerkvene obleke, kakor tudi mnogoverstnih dežnikov popolnoma svilnatih **Grós, Alpacca, Luster.**

Prevzemajo se vsakojake naročbe za izdelavanje cerkvenih oblek, vse po najnižjih cenah brez bojazni pred konkurenco.

Mojštre se franko pošiljajo in se vsako naročilo iz dežele izverši po pošti.

Naznanilo.

DE POLI e BROILI,

livarja zvonov

v Gorici in Vidmu,

priporočata, naj bi se ne zamenjavala firma **De Poli e Broili**, dobro znana po svojih do sedaj vlitih, dobrih in na razstavah v Rimu, Londonu, Trstu, na Dunaju, v Filadelfiji itd. premijiranih zvonovih, predstavljena po **„De Poli Giov. Batta e Broili Sebastiano“** z gosp. **Luigi Broili** v Vidmu, kateri nij nikdar bil v družbi ž njima.

V Gorici, 10. avgusta 1877

NB. Naslov (adresa) za Gorico: **Gospodje De Poli e Broili pri odvetniku dr. Verzegnassi.**

Lastnik, izdavatelj in urednik: VIKTOR DOLENEC. — Tiskar: MAILING v Gorici.